מתשעה בני אדם כאחד לא יצא. כך כתוב בספרים והקשה בקונטרס אמאי לא יצא הא משיקינן לעיל דתרי קלי מתרי גברי [א] משמעי ופי' דגרסינן במוספתא מתשעה בני אדם כאחד יצא ואפי' בסירוגין ונראה לקיים גרסת הספרים מתשעה בני אדם כאחד לא יצא משום דאין לפניה ופשוטה לאמריה [ב] כיון שהכל ביחד והשמע גרס שפיר תקיעה מזה ותרועה מזה יצא דהיינו זה אחר זה [ג] וסרוגין פי' קרוגין הפסקות הרבה שתוקע ומפסיק ושוהה לעשות התרועה עד לאחר שעה [ד]: **לדידי לא סבירא לי.** כלומר שהוא צריך לחזור לראש כשהה כדי לגמור כולה ולא שיהא צריך להפסיק כשמגיע למצוות הממונפות אלא מניח ידו על פיו וקורא ק"ש כדאמר ר' יוחנן בפרק מי שמתו (ברכות דף כד:) והיה נראה דקי"ל כוותיה כשהה כדי לגמור כולה דאין חוזר לראש אע"ג דפליגי עליה רב ושמואל בפרק הקורא את המגילה אלא מניח ידו על פיו וקורא ק"ש כדאמר ר' יוחנן בפרק מי שמתו (ברכות דף כד:) והיה נראה דקי"ל כוותיה כשהה כדי לגמור כולה דאין חוזר לראש אע"ג דפליגי עליה רב ושמואל בפרק הקורא את המגילה (מגילה דף יח:) דקי"ל כרבי יוחנן לגבי רב ושמואל כדמוכח בפ' מי שהוציאוהו (עירובין דף מז:) ומיהו כיון דרבי אבהו פליג היה קלת נראה לפסוק כמותו דהוא בתראה ואע"ג דאשכחנא רב יוסף בהסיא דמגילה (שם:) דקאמר נקוט דרב ביבי בידך דרב אמר אין הלכה כרבי מונא ושמואל אמר הלכה כר' מונא אלו משום דלהוי הלכה כרב באיסורי קאמר הכי אלא האמת אומר דשמעינן ליה לשמואל דחייש ליחידאה ונס בפרק מי שמתו (ברכות דף כב:) גבי היה עומד בתפלה ומיס שותתין על ברכיו דפליגי רב אסדא ורב המנונא ומסיק רב אשי דר"ע אם שהה מוחר לראש והכא בדלא שהה [ה] [ו] **וקשה הדבר מאד שהגאון בהגהה"י** [ז] בי"ט אומרים אמת ויציב וממתינין לש"ץ ושותקים עד שיגמור זולתות ומי כמוך שאומר בגאולה [ח] ומיהו היכא דאין שוהין כדי לגמור כולה מתחלתה עד סוף אין לחוש [ט] (כדאביי) בפ' הקורא את המגילה (דף יח:) ולא [י] (כרב יוסף) דאמר מהיכא דקאי לסיפא דאם כן נתת בדיוק לשעורין ולריך לדקדק בתקיעות משום דאמר רב כהנא בפ' החליל (סוכה נג: ושם) אין בין תקיעה לתרועה ותקיעה ולא כלום כרבי יהודה דאמר שלשתן מלוה אחת [יא] וכי קאמר התם דוקא בתחלת תקיעה תרועה תקיעה אבל בין קר"ק לקר"ק יכול לשהות פחות מכדי לגמור קר"ק ולרבנן דתסבי תקיעה בפני עצמה ותרועה בפני עצמה אין לשהות בין זה לזה כדי תקיעה אחת או תרועה אחת: **כך מוציא את הבבל.** מלמד פסק בה"ג דיחיד שטעה ולא הזכיר של ראש חדש יכוין לבו לתפלתו של שליח צבור מתחלה עד סוף ויוצא אע"פ שהוא בקי [יב] ואין ראיה מכאן דהא משקינן דשא"ג אומר אינו מוציא אלא עם שבשדות דאמיסי במגלתה ואינו יכולין להסדיר תפלתם אבל דעיר לא ומיהו בקונטרס משמע לקמן שרוצה לפרש בשלא כוון לבו לגמרי ולא שמע תפלה [יג] וכן משמע דומיא דהיא דברכת הבנים ולפירוש זה מצינו למימר דבלבור היכא דשמעו יוצאין וכן משמע בפרק תפלת השחר (ברכות דף כט.) דאמר רב אסי טעה ולא הזכיר בגבורות גשמים בתחיית המתים מחזירין אותו שאלה בברכת השנים אין מחזירין אותו וכו' מיתיבי טעה ולא הזכיר כו' שאלה בברכת השנים מחזירין אותו כו' ומשני הא ביחיד הא בלבור אי מכי מפני שמועה משליח לבור מיבעי ליה ומסיק אידי ואידי ביחיד הא דלדידכו קודם שומע תפלה הא דלא אדכר קודם שומע תפלה משמע דבלבור יוצא על ידי ש"ל ופפ' לפי מה שפירש עם שבשדות שמועין משליח לבור יוצאין אבל דעיר לא יש לחלק בין היכא דהתפלל וטעה להיכא דלא התפלל כלל [יד] [וע"ע תוס' ברכות כט: ד"ה טעה]:

תשע תקיעות. תרועות נמי קאמר: **מתשעה בני אדם כאחד לא יצא.** תרי קלי לא משמעי כך פירושה לפי מה שכתוב בספרים ולאו מלתא היא דהא אוקימנא (לעיל דף כז.) תרי קלי מתרי גברי משמעי (טו). והא"ג לה במוספתא מתשעה בני אדם כאחד יצא ואפילו כל היום כולו ולא גרסינן תקיעה מזה ותרועה מזה יצא ואפי' בסירוגין כו': **אם שהה.** בסירוגין כדי לגמור את כולו מוחר: **לדידי לא סבירא לי.** מה שהפסקת. דאיתא ליה לר' יוחנן במסכת ברכות (דף כד:) היה קורא קריאת שמע והגיע למצוות מטונפות מניח ידו על פיו וקורא ולא סבירא ליה נמי דמשום שהה יהא צריך לחזור: **לדידך דסבירא לך.** ואתה חולק עלי בשתיהן דכיון דקא בעית מהו לגומרה מכלל דסבירא לך סירוגין מעכבי קרייה ומבעית לך בכמה הוי סירוגין: **תקיעות.** וברכות דעלמא כגון תעניות אין מעכבין זו את זו אם זו אם בירך ולא תקע: **מי שבירך כו': כי נהירנא לך.** לסימן שסיימתי הברכה: **אלא מחבר עיר.** חבורת לבור אבל יחיד מברך את כולו ואח"כ תוקע תשע תקיעות: **דהא דאתי ואם ספק.** ולאי הוא לו אם יצא אלא המברכין ימלא אם עשה ויתפלל ש"ל ויוצאים ידי חובתו ואם יצא אלא המתוקעין שמא כבר עמדו והלכו לביתם: **כשם שש"ל וכו': למה לבור מספלגיס.** בלחש: **מודיע תמיס.** אחר שנתלקו חזרו והודו: **אמר ליה.** ר' חייא לרב דימי: **רבה בר בר חנה נמי.** דמייה דשמעתא הוא: **הכי קאמר.** שנתלקו על רבי יוחנן כשאמר כן:

תשעה תקיעות בתשע שעות ביום יצא [טו] **תניא נמי הכי שמע תשע תקיעות בתשע שעות ביום יצא** [מט] **בני אדם כאחד [לא יצא] תקיעה מזה ותרועה מזה יצא ואפי' בסירוגין ואפי' כל היום כולו ומי אמר רבי יוחנן הכי והאמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יהוצדק בהלל ובמגילה אם שהה כדי לגמור את כולה חוזר לראש לא קשיא הא דרביה הא דידיה לא** [יא] **והא ר' אבהו הוה שקיל ואזיל בתריה דר' יוחנן והוה קרי קריאת שמע כי מטא למבואות מטונפות אישתיק בתר דחליף אמר ליה** [יב] **מהו לגמור א"ל אם שהית כדי לגמור את כולה חזור לראש הכי קאמר ליה לדידי לא סבירא לי לדידך דסבירא לך אם שהית כדי לגמור את כולה חזור לראש ת"ר תקיעות אין מעכבות זו את זו וברכות אין מעכבות זו את זו** [יג] **תקיעות וברכות אין ר"ה ושל יוה"כ מעכבות מ"ט** [יד] **אמר רבה אמר הקב"ה אמרו לפני בר"ה מלכיות זכרונות ושופרות מלכיות כדי שתמליכוני עליכם זכרונות כדי שיבא לפני זכרוניכם לטובה ובמה בשופר: מי שבירך ואח"כ נתמנה לו שופר תוקע ומריע ותוקע: תמצא דלא הוה ליה שופר מעיקרא הא הוה שופר מעיקרא כי שמע להו אסדר ברכות שמע להו רב פפא בר שמואל קם לצלויי אמר ליה לשמעיה כי** [יד] **נהירנא לך תקע לי אמר ליה רבא** [טו] **לא אמרו אלא בחבר עיר תניא נמי הכי כשהוא שומען** [יז] **שומען על הסדר ועל סדר ברכות במה דברים אמורים בחבר עיר** [יח] **אבל שלא בחבר עיר שומען על הסדר ושלא על סדר ברכות ויחיד שלא תקע חבירו תוקע לו ויחיד שלא בירך אין חבירו מברך עליו ומצוה בתוקעין יותר מן המברכין** [יט] **כיצד שתי עיירות באחת תוקעין ובאחת מברכין הולכין למקום שתוקעין ואין הולכין למקום שמברכין פשיטא הא דאורייתא הא דרבנן לא צריכא דאף על גב דהא ודאי והא ספק: כשם שלשלח צבור חייב כך כל יחיד ויחיד וכו': תניא** [כ] **אמרו לו לרבן גמליאל לדבריך למה צבור מתפללין אמר להם כדי להסדיר שליח צבור תפלתו אמר להם רבן גמליאל לדבריכם למה שליח צבור יורד לפני התיבה אמרו לו כדי להוציא את שאינו בקי אמר להם כשם שמוציא את שאינו בקי כך מוציא את הבקי אמר רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנן מודים חכמים לרבן גמליאל ורב אמר עדיין היא מחלוקת שמעה [רבי] חייא בריה דרבה בר נחמני אזל אמרה לשמעתא קמיה דרב דימי בר חיננא אמר ליה הכי אמר רב עדיין היא מחלוקת אמר ליה רבה בר בר חנה נמי הכי קאמר כי אמר רבי יוחנן להא שמעתא אפליג עליה ריש לקיש ואמר עדיין היא מחלוקת ומי אמר רבי יוחנן הכי והאמר רבי חנה ציפוראה אמר רבי יוחנן הלכתא** [כא] **כרבן גמליאל הלכתא מכלל דפליגי**

נט א ב מיי' פ"ג מהל' שופר הל' ו סמג עשין מב טוש"ע ת"ס סימן תקפה סעיף ב [ג] [כב מלפפ כלן ומגילה פ"ב דף כ"ח]:

ס ג מיי' פ"ג מהל' ק"ש הלכה יב סמג עשין יט טוש"ע ת"ס סי' סה סעיף ג וסי' עח וסי' פה סעיף ג:

סא ד מיי' פ"ג מהל' שופר הל' ו והלכה ח טוש"ע ת"ס סי' תקלב סעיף ג ה:

סב ה מיי' שם הלכה ז טוש"ע ת"ס סי' תקלב סעיף ג:

סג ו מיי' שם הל' יב טוש"ע שם סעיף ב:

סד ז טוש"ע ת"ס סי' תקלב:

סה ח מיי' שם הל' יג טור ש"ע ת"ס סי' תקלה:

רבינו חננאל

ט' תקיעות בתשע שעות ביום יצא, מט' בני אדם כאחד לא יצא, בזה אחר זה יצא. תקיעה מזה ותרועה מזה [ב]זה אחר זה יצא, ואפילו בסירוגין, ואפי' כל היום כולו. והא דאמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יהוצדק בהלל ומגילה אם שהה כדי לגמור את כולה חוזר לראש, דחזינן לה הכי, ההיא דרביה היא, כלומר ולא סבירא ליה. תנו רבנן תקיעות אין מעכבות זו את זו כגון דתקיעות שבת[ג] ותקעתם בחצוצרות על עולותיכם וגו'. ברכות, כגון ברכות של קריית שמע וכיוצא בהן ובהני אמר' ברכות אין מעכבות זו את זו. תקיעות וברכות של ראש השנה ויום הכיפורים של שנת היובל, שצריך לומר מלכיות זכרונות ושופרות ביובל כדרך שאומרים בראש השנה, מעכבות זו את זו. מאי טעמא אמר רבה אמר הקב"ה לישראל אמרו לפני בראש השנה מלכיות זכרונות ושופרות, מלכיות שתמליכוני עליכם, זכרונות כדי שיבא זכרוניכם לפני לטובה, ובמה בשופר. נמצאת למד שעל ברכות שיש עמהן תקיעות קחני שמעכבות זו את זו. [ד] מיהא דתניא מנין שבשופר ת"ל והעברת שופר תרועה בחודש השביעי, [אין לי אלא ביובל בר"ה מנין תלמוד לומר בחודש השביעי] שאין ת"ל בחדש השביעי, שכבר נאמר ביום הכיפורים תעבירו שופר, מה ת"ל עוד בחדש השביעי, ללמד שכל תרועות של חדש השביעי בשופר. וכתיב ביה בראש השנה בחדש השביעי באחד לחדש יהיה לכם שבתון וגו'. ומנין שפשוטה לפניה שנאמר והעברת שופר תרועה, לשון העברה היא פשוטה והיא התקיעה, וכתיב והעברת שופר ואחר כך תרועה. ומנין שפשוטה [לאחריה], כלומר ומנין כי צריך תקיעה לאחר התרועה, שנאמר ביום הכפורים תעבירו שופר, אחר שכתב והעברת שופר תרועה, חזר וכתב תעבירו שופר, נמצאת כתובה ביובל תרועה ותקיעה לפניה ותקיעה לאחריה. ומבחודש השביעי [ולפנין] שכל תרועות של חדש השביעי, והן תרועה של ראש השנה כתרועת היובל ובשופר. ומנין לשלש של שלש שלש, שנאמר והעברת שופר תרועה, ובראש השנה כתיב שבתון זכרון תרועה, ועוד כתיב בענייננא דמוספים בראש השנה יום תרועה [יהיה] לכם. וגמרי' יובל מראש השנה וראש השנה מיובל שביעי שביעי לגזירה שוה וכאילו שלש תרועה כתיבי בכל חד וחד. וכל תרועה יש תקיעה לפניה ויש תקיעה לאחריה, נמצאו בראש השנה שלש תרועות וכל תרועה תקיעה לפניה ותקיעה לאחריה. הרי שלש של שלש שלש. וכן ביובל חייבין לומר מלכיות זכרונות ושופרות וגו'. תקיעות בכל אחת ואחת. **ואקשינן** האי הנא מעיקרא גמר תרועות של ראש השנה מן היובל בהיקישא, מה ת"ל בחדש השביעי שיהו כל תרועות של חדש השביעי כזה כדאמרינן, ותשתא הדר מייתי לה בגזירה שוה. ופרקינן אי לאו גזירה שוה [הוה] מיימתינא לה בהיקישא, השתא דאתאי גזירה שוה שהיא גמרא כדקיימא לן אדם דן קל וחומר מעצמו, ואין אדם דן גזירה שווה מעצמו אלא אם קיבל אותה מרבו, גזירה שוה קיבלה מרבו, ומדכתיב ובהקהיל אלא תריעו למדנו שהתקיעה זולתי התרועה. ואין לי שצריך בעניין הזה [ש]כל תרועה צריכה תקיעה לפניה ותקיעה לאחריה אלא במדבר, בראש השנה מנין, ת"ל תרועה תרועה לגזירה שוה, נאמרה תרועה במדבר ונאמרה תרועה בראש השנה, מה תרועה האמורה במדבר בתקיעה לפניה ותקיעה לאחריה, אף [תקיעה] [תרועה] האמורה בראש השנה כן. הא כיצד שלש תרועות שהן בתורה ואחת מדברי סופרים, שתתן זכרון תרועה והעברת שופר תרועה מדברי תורה, ואחת מדברי סופרים יום תרועה יהיה לכם לתלמודו בא. ולא שלקא סוגיא דשמעתא בהכי, ויש נוסחאות אחרות כך. הא כיצד שלש תרועות שהן בתוך מדברי תורה, שבתון זכרון תרועה יום תרועה יהיה לכם מדברי תורה, והעברת שופר תרועה מדברי סופרים, כלומר בגו"ש גמר לה מיובל ולא בר"ש עצמה כתיב. ר' שמואל בר נחמני אומר אחת מדברי תורה, שבתון זכרון תרועה מדברי תורה, ושתים מדברי סופרים, והעברת שופר תרועה נמי מדברי סופרים היא כדאמרן, אבל יום תרועה יהיה לכם לתלמודו הוא בא, ללמד כי תקיעת שופר ביום ולא בלילה. ואידך התי"ק דר' שמואל בר נחמני נפקא ליה כי תקיעת שופר בראש השנה ביום ולא בלילה מדכתיב ביום הכפורים תעבירו שופר בכל מדרשכם. ואקשינן אי מיום הכפורים ילף, לילף מינה לפשוטה לפניה ולאחריה, אמאי ילף לה מבדבר. ופרק והעברת תעבירו לא משמע, כלומר מה הלשון לא משמע כי פשוטה היא, אלא (כג)[ל]דרש מתנא בא, דאמר בעניין הרחיש את הקצר וקיצר את הרחב פסול, שנאמר והעברת דרך תעברתו בעינן בלא שינוי. וכבר פירשנוהו שם תעבירו שופר מאי קאמר רחמנא, עבריה ביד. ותנא דגמר לה בגזירה שוה, אמר לך רב מתנא מדשני קרא בדיבוריה הוה ליה למכתב ותתקע שופר תרועה, מדשינה וכתב והעברת תלמוד ממנה זה וזה, אבל תעבירו ביד לא יתכן למימר דגמרינן מהעברה, דכתיב ויצו משה ויעבירו קול במחנה לאמר, מה להלן הנשמע בקול היא, אף כאן העברת שופר בקול היא. ואקשינן הוב האי הנא דמיימי לה, כי כל תרועה תקיעה לפניה ותקיעה לאחריה, ת"ל תקעו בחדש בכסא ליום חגנו, איזהו חג שהחודש מתכסה בו הוי אומר זה ראש השנה וקאמר רחמנא שופר. מי שאינו יודע הברכות תוקע ויוצא ידי חובה. ומי שאין לו שופר מברך הברכות ויוצא ידי חובה. דהא בראש השנה שחל להיות בשבת מברכין ואין תוקעין. אבל ברכות זו את זו מעכבות, דתניא ברכות של ראש השנה ושל יום הכפורים מעכבות זו את זו. ירושלמי אי מה אמר כהדין טרימוטא וחד אמר תרין דקיקין. ר' חנינא חשש על הדא דר' מנא [כן] הדא דיין. (וידה) [והוידה] אמרה דא תקע בראשונה ומשך בשניה כשהיס בידו. אלא אחת. רבא ב"ר זימנא בשם ר' זעירא אפילו אחת אין בידו, למה, רישא גביה סיפא מצטרף, וסיפא גביה רישא מצטרף, לא רישא אית לה סיפא ולא סיפא אית לה רישא. והא דוקיא כתורוה הוא דמשכח[ח]ת לה בשלשה שברים אבל בתקיעה לא משכחת לה. מי שבירך ואחר כך נתמנה לו שופר תוקע ומריע ותוקע כו'. רב פפא בר שמואל קם צלויי אמר לשמעיה כי נחזינא לך תקע לי. ולית הלכתא כוותיה, אלא כי הא דתניא כשהוא שומען על הסדר ועל סדר ברכות, במה דברים אמורים בחבר עיר אבל שלא בחבר עיר שומען על הסדר אין חבירו מברך לו. ומצוה בתוקעין יותר מן המברכין, כיצד היו לפנינו שתי עיירות באחת ובאחת יתכן שיתקעו ואינו מברכין, כלומר יש להן שם חזן ומתפללין בזו"א, ובאחרת יתכן שיתקעו ואינו"ש שהוא ספק, שהיא מצוה מן התורה. **כשם** שלשליח צבור חייב כך כל יחיד ויחיד חייב, רבן גמליאל אומר שליח צבור מוציא את הרבים ידי חובתן. תניא אמרו לו לר' [גמליאל] לדבריך כו'. אמר רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנן מודים חכמים לרבן גמליאל ורב הונא ציפוראה אמר ר' יוחנן הילכתא כרבן גמליאל.

ז) [תוס' פ"ב הי"ב סוכה נד. ערכין י., ב) ברכות כד:, ג) [עמ"ש תוס' לעיל לג: סד"ה שיעורו], ד) לעיל מז, ה) ס"ל נחוקיה, ו) [וער' בפרש"י אלא אלפסי], ז) [תוס' פס"ב], ח) [שבת קו: וש"נ], ט) [וער' תוס' ברכות כב: ד"ה אלא], י) [ל"ל אלא], כ) [ל"ל כלפיי],

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מתשעה בני אדם כאחד כו' מתרי גברי משמעי. נ"ב הייגו בשופר שהוא תביב כדמסיק לעיל דתוקע תרתי בעינן מתרי גברי וגם תביב וק"ל ועי' לעיל דף מז:

מוסף רש"י

תשע תקיעות. אלמורות בראש הסנה מן תחורה, אלא במלכות תקיעה תרועה תקיעה ואלא במלכות ומלכות לשופרות, ואלו דעבדינן טפי משום פסיקא דתרועה הוא דלא יהעיגו אי גמוטי הוא אי יולדי הוא (סוכה נד.), ובמה בשופר. ושופרות, שתעלה תפלתכם בתרועה לפני (סדור רש"י סי' קס בשם תוספתא). **כי נהירנא לך.** לסימן סיימתי הברכה (שם ר' קסה ומחזיר"ו סי' שיז, וגורס: נחירנא). **שומען על הסדר.** כתמקתן ר' אבהו קפ"ק דקפ"ק דקי"ק (רש"י על הרי"ף). **רשלא על סדר ברכות.** במלכות קפ"ק ומלכות קפ"ק ומלכות תקיעה תרועה תקיעה דתפרשים נעמא לעיל (שם).

מוסף תוספות

א. בהלל ובמגילה ובתקיעה. מי' הר"ן, ב. שאין התקיעה קודמת לתרועה ולא מאוחרת לה. דיומ"ל, ג. יצא לפי ששמען על הסדר. דמנ"ן. ד. כדאמרינן במגילה פרק הקורא למפרע (יח:) בסירוגין אם שהה כדי לגמור את כולה חוזר לראש, וקצת קשה דהיינו רישא בט' שעות יצא, ושמא יש לחלק דהתם יש לו שעות קבועות לתקוע אבל הכא פעמים שוהה שעה אחת פעמים שוהה שתים. תוס' כרא"ש. ה. וה"ה דהוי מצי לאוקמי דכו"ע אין חוזר לראש ומדלא מוקי הכי ש"מ דהלכה דחוזר לראש. תוס' ברכות כב: ד"ה אלא. ו. [מיהו] נראה לומר דשאני התם (בפ' מי שמתו) דגברא לא חזי וכיון דגברא לא חזי כו"ע סברי דאם שהה חוזר לראש אבל היכא דגברא חזי כגון הכא בתרועות שופר וכן אההיא דמטא דמבואות המטונפות דיכול להניח ידו על פיו וכל היכא דחזי דאינו חוזר לראש. ז. משום דתקיעה ותרועה ותקיעה כולה אחת היא ואפילו הפסקה מועטת פחות מכדי לגמור שלשתן לא יפסיק אלא בשיר ונשימה

ח) תוס' ד"ה הי"ב סוכה נד. ערכין י., ב) ברכות כד:, ג) [עמ"ש תוס' לעיל לג: סד"ה שיעורו], ד) לעיל מז, ה) ס"ל נחוקיה, ו) [וער' בפרש"י אלא אלפסי], ז) [תוס' פס"ב], ח) [שבת קו: וש"נ], ט) [וער' תוס' ברכות כב: ד"ה אלא], י) [ל"ל אלא], כ) [ל"ל כלפיי],

מוסף תוספות

א. בהלל ובמגילה ובתקיעה. מי' הר"ן, ב. שאין התקיעה קודמת לתרועה ולא מאוחרת לה. דיומ"ל, ג. יצא לפי ששמען על הסדר. דמנ"ן. ד. כדאמרינן במגילה פרק הקורא למפרע (יח:) בסירוגין אם שהה כדי לגמור את כולה חוזר לראש, וקצת קשה דהיינו רישא בט' שעות יצא, ושמא יש לחלק דהתם יש לו שעות קבועות לתקוע אבל הכא פעמים שוהה שעה אחת פעמים שוהה שתים. תוס' כרא"ש. ה. וה"ה דהוי מצי לאוקמי דכו"ע אין חוזר לראש ומדלא מוקי הכי ש"מ דהלכה דחוזר לראש. תוס' ברכות כב: ד"ה אלא. ו. [מיהו] נראה לומר דשאני התם (בפ' מי שמתו) דגברא לא חזי וכיון דגברא לא חזי כו"ע סברי דאם שהה חוזר לראש אבל היכא דגברא חזי כגון הכא בתרועות שופר וכן אההיא דמטא דמבואות המטונפות דיכול להניח ידו על פיו וכל היכא דחזי דאינו חוזר לראש. תוס' יפיס ד"ה אלא. ז. משום דתקיעה ותרועה ותקיעה כולה אחת היא ואפילו הפסקה מועטת פחות מכדי לגמור שלשתן לא יפסיק אלא בשיר ונשימה

ט) לעיל ס"ל כגון תקיעות שבתמיד דכתיב ותקעתם כו' ואולי ס"ל נ"כ כגון תקיעות דמעכבות זו את זו מנ"ל דתניא וכו' והיא הכריחא לעיל ג"ע ע"ב.

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

כי סליק רבי אבא מימי. שהפליג בספינה ליס וחזר: **בברכות של ר"ה.** לקמן מפרש מ"ש הני: **מאן מודיס.** לו בברכות של ר"ה ויוס"כ ר"מ: **והלכה מכלל דפליגי.** דקאמר ר' יוחנן הלכה כרבן [גמליאל] בהך (ה) דמשמע מכלל דעמדו במחלוקתן: **רבנן.** שאר

אילימא משום דנפישי. פירש בקונטרס דאיכא דמוספי ר"ח ולאש השנה ומלכיות וזכרונות ושופרות כיון שאמר ובתורתך כתוב לאמר כיון שאמר נעשה ונקריב לפניך כמו שכתבת עלינו בתורתך אין צריך לומר מקראות המוספין ובשם רבותיו פירש להא דרב חננאל במלכיות זכרונות ושופרות וקשה הא דלא כרבנן ודלא כר' יוחנן בן נורי דתנן (לעיל לב.) אין פותחין מעשרה מלכיות ר"א ור"ת פירש דלאפוקי דמלכיות זכרונות ושופרות קאי והיכא דהתחיל פליגי דלא יפחות למר כדאית ליה ולמר כדאית ליה אבל יכול לפטור עצמו לגמרי ע"י בתורתך כתוב לאמר ב אבל מקראות של מוסף צריך להזכיר לעולם שהם במקום הקרבנות ג אבל מוסף דר"ח אין צריך להזכיר בר"ה אלא שדי לו במה שאמר מלבד עולת החדש ומנחתה שבזה נכלל כל מוספי ר"ח העולות וכדי להזכיר גם השעיר שהוא חטאת יאמר ושני שעיריס לכפר ושני תמידים כהלכתן ד):

הדרן עלך יום טוב

וסליקא לה מסכת ראש השנה

אילימא משום דנפישי קראי. דאיכא דמוספי ר"ח ור"ח ומלכיות וזכרונות ושופרות: **כיון שאמר ונקריב לפניך.** כלומר כיון שאמר נעשה ונקריב לפניך כמלות לוגך כמו שכתבת עלינו בתורתך: **אין צריך.** לומר מקראות המוספין: **אלא משום דאוושי.** שהרי כאן משש ומרוכות ומטעות דאין הכל בקיאין בהן. ורבותי מפרשין להא דרב חננאל במלכיות וזכרונות ושופרות וקשיא לי הא דלא כרבנן ולא כר' יוחנן בן נורי דתנן (לעיל דף לב.) אין פותחין מעשרה מלכיות וכו': **ושל פרקים.** מועדות: **מפלגין לפלגין.** שהיה מחזר תלמודו כל שלשים יום: **פוטר היה בו.** שש"ל מוליאס: **אינן בכלל ברכה.** ואע"פ שעם שבשדות בכלל ברכה הני דמלו למיתי קמי כהנים ויפנו כהנים אליהם ויברכום והם לא נאו אינן בכלל ברכה: **אבל דעיר לא.** משום דלא אינסי ויכולין להסדיר תפלתן:

הדרן עלך יום טוב

וסליקא לה מסכת ראש השנה

כי סליק רבי אבא מימי א פירשה מודים חכמים לרבן גמליאל בברכות של ר"ה ושל יוה"כ ב) והלכה מכלל דפליגי בברכות דכל השנה איני והאמר ר' חנה ציפוראה א"ר יוחנן הלכה כרבן גמליאל בברכות של ר"ה ושל יוה"כ אלא אמר רב נחמן בר יצחק מאן מודים רבי מאיר והלכה מכלל דפליגי רבנן דתניא ברכות של ר"ה ושל יוה"כ שליח צבור מוציא הרבים ידי חובתן דברי ר"מ והכ"א כשם ששליח צבור חייב כך כל יחיד ויחיד חייב מאי שנא הני אילימא משום דנפישי קראי והאמר רב חננאל אמר רב ג כיון שאמר ובתורתך כתוב לאמר שוב אינו צריך סבור מינה הני מילי ביחיד אבל בצבור לא אתמר אמר ר' יהושע בן לוי אחד יחיד אחד צבור כיון שאמר ובתורתך כתוב לאמר שוב אינו צריך אמר ר"א לעולם יסדיר אדם תפלתו ואח"כ יתפלל אמר רבי אבא ד מסתברא מילתיה דר' אלעזר בברכות של ר"ה ושל יוה"כ ושל פרקים אבל דכל השנה לא איני והא רב יהודה מסדר צלותיה ומצלי שאני רב יהודה כיון דמתלתין יומין לתלתין יומין הוה מצלי כפרקים דמי אמר רב אחא בר עוירא אמר רבי שמעון חסידא פוטר היה רבן גמליאל אפילו עם שבשדות ולא מיבעיא הני דקיימי הכא אדרבה הני אניסי הני לא אניסי ה) דתני אבא בריה דרב בנימין בר חייא ו עם שאחורי כהנים אינן בכלל ברכה אלא כי אתא רבין אמר רבי יעקב בר אידי אמר רבי שמעון חסידא ח לא פטר רבן גמליאל אלא עם שבשדות מ"ט משום דאניסי במלאכה אבל בעיר ט) לא:

הדרן עלך יום טוב וסליקא לה מסכת ראש השנה

סו א מיי' פ"ח מהל' תפלה הל' י טוש"ע א"ח סי' קכד סעיף ג וטור א"ח סי' תקצא:

סז ב מיי' פ"ג מהל' שופר הל' ח טוש"ע א"ח סי' תקצא סעיף ד הגה"ר"ס:

סח ג מיי' פ"ד מהלכות תפלה הל' יט טוש"ע א"ח סי' ק:

סט ד מיי' פט"ו מהל' נשיאות כפים ה"ח טוש"ע א"ח סי' קמח סעיף כד:

ע ה טור א"ח סי' תקצא:

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה והלכה כו' כרבן גמליאל בהך שמעתין דמשמע:

הגהות הגר"א

[א] גמ' דלמודי (ברכות) תז"מ:

מוסף רש"י

עם שאחורי כהנים אינן בכלל ברכה. שאין הברכה משופה עליהם לעקור רגליהם ולגא לפני הכהנים לחיות מתנבלים פנים כנגד פנים כדם, הלכך אינם בכלל ברכה, כדאמרינן כה תברכו פנים כנגד פנים (שופה לח:). הדרן עלך מסכת ראש השנה

מוסף תוספות

א. לפיכך פי' הוא ז"ל דמפסוקי דמוספין קאמר, והקשו עליו דכיון דאיכא קראי טובא דמלכיות

רבינו חננאל

ואקשינן אי מודו ליה לרבן גמליאל למה ליה לר' יוחנן למימר הלכתא כוותיה, לא אמרינן הלכתא אלא היכא דאיכא פלוגתא. ופריק רב נחמן בר יצחק מאן מודי ליה לרב גמליאל ר' מאיר וחכמים חולקין על זה ועל זה. דתנו רבנן ברכות של ראש השנה ויום הכפורים בלבד, אבל בכל השנה אין הלכה כרבן גמליאל. ומאי שנה ראש השנה ויום הכפורים מן השנה כולה, אילימא משום (דכתי) [דנפישי] בהו קראי, והן עשר מלכיות עשר זכרונות ועשר שופרות, והאמר רב חננאל אמר רב כיון שאמר ובתורתך כתוב לאמר שוב אינו צריך להזכיר הפסוקין, אלא משום דאוושי ברכות. כלומר בכל שבת ומועד מתפללין שבע ובאלו מתפללין [תשע]. אמר ר' אלעזר לעולם יסדיר אדם תפילתו ואחר כך יתפלל. ואמר ר' אבא מסתברא בברכות של ראש שנה ושל יום הכפורים ושל פרקים, אבל של כל השנה כולה לא.

זכרונות ושופרות מאי טעמא קאמר בעל הגמ' אילימא משום דנפישי בהו קראי דמוספי ולא קאמר דהוי טעמא משום דנפישי טובא קראי דמלכיות זכרונות ושופרות. לשי"ל. ב. שאז הוא כולל כולם ביחד דנביאי וכתובי איקרו נמי תורה אבל כשאומר פסוק אחד גילה מחשבתו שלא היה בדעתו לכלול כולם בכלל ובתורתך כתוב הילכך לא יפחות מן המנין למר כדאית ליה ולמר כדאית ליה. תוס' הש"ש. ג. כדכתיב ונשלמה פרים שפתינו, וכמו שהראה הקדוש ברוך הוא לאברהם בברית בין הבתרים לכשיתבטלו הקרבנות שיהיו ישראל יוצאין בהזכרתן אין לבטלן וצריך להזכיר לעולם. שם.

הדרן עלך י"ט של ר"ה סליקו פירושי רבינו חננאל ממסכת ראש השנה. תהלה לשוכן מעונה

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות